

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Ambrosiani ritus, & reliquiarum conseruatio. cap. 27.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

Cœremoniarum magistrum, honestis tributis stipendijs in ecclesiã maiore constituit. Romã, quod antea tetigimus, idem studium iuuit, consultationemque Cardinalium ad id constitui curauit: quos ipse in primis cõsulere solebat frequentissime. Huiusmodi cognitione curabat clericos omnes, eos præsertim, qui in seminario alebantur diligenter institui. ac ea quidem peritia solebat in ecclesijs Mediolanensibus, præsertim in ecclesiã maioris sacris officijs, magno fructu pietatis, elucere. In ipsis laicis non vulgaris sæpe cognoscebatur huius generis obseruatio. Cũ Episcopus aduena post Caroli mortem, Missæ solemniter agens, mitram, ab altari ad thronum rediens deposuisset, Gubernatoris salutandi gratia, qui erat extra cancellos, mulier erratum notãs, ne vultus quidem significatione, mitratum Carolum dixit, quemquam extra cancellos salutasse. Quoties minus visitatum aliquid agendum esset in ecclesiã; tunc in primis consulebat, quæ ipsi in eo genere agenda, vel cauenda essent: ad ea libris allatis, ritu omni considerato, experientia adhibita, sese diligenter parabat. Ita plene, perfecteque curabat instituta sacra, omnia exequi; vt eo ipso die, quo ex hac vita abiit, tãtulo allato cibo, preces ad eam rem clericis præscriptas, ante, & post integras obiret: quibus psalmũ quinquagesimũ ex Ambrosiano ritu inserere semper solebat. cum iussisset ob magnã in eo genere plurimorum ignorationem, omnes ante sacram cõfessionem symbolum Apostolorum, Decalogumque cum Dominicã oratione, salutationeque Angelica recitare; ipse quò ceteri facilius facerent: eadem prius quotidianæ suæ cœpit præponere cõfessionem.

Ecclesię suę proprios ritus studio se cõseruauit; ea præcipua, vt di-

Pars III.

cebat, ratione: quòd non Mediolanenses solum; sed auctoritate, atque approbatione Romani esset, & Apostolici. Cum ad corrigenda librorum ecclesiasticorum menda, quæ superiorum temporum vitio irrepserant, aggrediretur; quæ quidem fuit eius nõ postrema cura; fuere qui suaderent, vt eo labore omisso, Romanos potius eligeret, & in ecclesiã suam induceret. quod ille sibi in tantæ antiquitatis, auctoritatisque institutis, neque ex toto, neque ex parte faciendum; neque aptam eiusmodi Ecclesiæ varietatem, quam sancti Patres probassent, sibi tollendam cõstituit. nam proposuerunt etiam quidam, vt quia primam Quadragesimæ Dominicam restitueret, quatuor quoque alios dies ex communi consuetudine curaret addi; ille vero ritus ecclesiæ suæ restituendos, non autem mutandos affirmabat. Quidam prouincia Gubernator à Pontifice, summo postulauerat; vt ei liceret, vbicumque Missæ interesse vellet, Romani ritus sacrum adhibere; quod Carolus cum audiisset, Pontifici persuasit, vt negaret. Ira sentiebat; quoniam ritus ecclesiæ Mediolanensis iam inde ab antiquis temporibus consensu Apostolico probarentur; expedire quoque, eos quantum fieri posset, integre seruari; neque diuersa ratione, confundi. quotiescumque autem sibi aliquid in hoc genere defendendum esset; accurate admodum, litterisque sua manu scriptis, id faciebat. Breuiarium emendatum edidit. Missale cũ esset in manibus, mors intercessit. sed tamen omnem ante rationem libello ediderat, quæ clericus inseruiret Missæ. Sacramentale, sic enim appellant, descriptum quidem, sed nondum à se plene recognitum cum reliquisset, nuper editum est. in quo præter ritus ecclesiæ Ambrosianæ proprios, quamplurima ex decretis conciliorum, & ex diuturno

O o vsu,

Ambrosiani ritus, & reliquiarũ cõseruatio. Cap. xxvij.

usu, describi iussit, ad sacramenta pie, decenterque quocumque ritu administranda. In Rogationibus triduanis, quas sancte admodum inter alias ecclesias, Mediolanensis retinuit; cum nonnulla corrupte introducta correxisset; librum quoque diuinarum precationum, quæ per varias ecclesias, certo ordine diebus ijs habentur, instaurauit. Præter festum Protasij, Geruasijq; sanctissimorum martyrum, patronorumq; diem, vt tetigimus, restitutum; vt tota quoque prouincia S. Ambrosij dies, qui est VII. id. Dec. festus ageretur: immo eiusdem memoria, quotidiana commemoratione; statis horis publice coleretur, prouinciali decreto curauit. quod idem diei sancti Barnabe Apostoli tribuit, vt ecclesie Mediolanensis fundatoris. Quemadmodum sanctorum reliquias religiosissime coluit: ita quas habet ecclesia Mediolanensis plurimas, tum coli sanctius, tum conseruari, ac augeri diligentius curauit: id quod ab eo celebratæ translationes; & quam in ijs recondendis adhibuit, adhiberique decretis prouincialibus constituit, exquisita diligentia, satis demonstrat. harum cognitioni, curationiq; certum sacerdotem præesse iussit. At illud etiam decreto ea de re sancito curauit; vt nemo priuatim eas haberet; sed in sacris locis omnes relinquerentur. Cû autem prouidere vellet, ne illæ ab ecclesia sua vmquam auferrentur; neq; prouincia Mediolanensis, quantum fieri posset, tali vmquam præsidio spoliaretur; præter id quod in concilio decreuit ipse; Pontificias etiam litteras obtinuit; quibus anathematis adiecta pœna, prohibetur; ne quis reliquias extra prouinciam ferat; neque quæ in ecclesia quauis locata sunt, ab ea possint auferri.

De reu. sacerarum cultu, sacrisque nonnullis institutis.
Cap. xxix.

De Sanctissimis Sacramentis, rebusque sacris omnibus, quæ constituerit, effeceritque; huius loci non est

explicite narrare: alioqui decreta, præscripta, monita, quæ multis eo de genere conscriptis libris continentur, oporteret huc transferre. Verû sacramentorum administrationem ad animarum fructum, decentiamque sacram sancte conformauit. canonicarum precum ritum, ac dignitatem restituit. diuina munera, officiaque omnia rectius ordinauit. Pontificias celebritates, & munera imitatione veterum instaurauit. sacri chori disciplinam, silentium, reuerentiam, ordinem, apta indumenta; censuram item erratorum, constituit. non risus eo loco, non collocutio, non somnus. intra cancellos laicus nullus, quacumque is esset dignitate. cumque rumoris non nihil esset Philippum Regem Mediolanum venturum percunctanti, quid tandem putaret, si Rex venisset; num & ipsum recusasset in eum locum recipere, pro suo eximio disciplinæ ecclesiasticæ studio Carolus respondit; sperare se, ne ipsum quidem Regem, vt eius erat egregia pietas, eò peruenturum; maxime cum argumenta sua cognouisset. Qui musice canerent in ecclesijs, eos clericos, si fieri posset; alioqui tunica clericorum simili, & lineæ veste saltem indutos, & certo loco separatos, constituit, qua consuetudine etiã ipsius Gubernatoris cantores, si ad ecclesias adducerentur, contineri volebat. Regulares viros non ita libenter in eorum numerum admittebat; præsertim si regulæ seueriori addicti essent; nam & omnino musicam ab eorum ecclesijs alienam putabat. Quæ canerentur, ea non solum sacra, sed ad præsens officium accommodata, esse iussit; cantumque ita temperari, vt verba intelligerentur. Altaria eius præscripto decore munita fuerunt, & instructa; sapimentum ab omni parte; certi gradus; tegumen alte superimpensum; ad instruendum, ornandumque vestis, & supellex varia,

&